

Stanje raziskav o proznih delih sodobnih slovenskih pisateljic

TINA KRANER

Pekrska cesta 14, SI 2000 Maribor, kraner.tina@gmail.com

1.04 Strokovni članek – 1.04 Professional article

Članek prinaša vpogled v sodobnejše stanje raziskav na področju proznih del sodobnih slovenskih pisateljic. Na Slovenskem so tovrstne raziskave v primerjavi z nekaterimi drugimi evropskimi državami (npr. Nemčijo, Anglijo in Francijo) začele nastajati razmeroma pozno. Interes za t. i. žensko pisavo pa je vedno bolj izrazil. Dela sodobnih slovenskih pisateljic so postala raziskovalno zanimiva, kar dokazujejo številne znanstvene monografije, članki, literarne kritike, recenzije, nenazadnje pa tudi diplomska in magistrska dela ter doktorske disertacije.

The article provides an insight into the present state of research in prose works written by contemporary Slovenian female writers. In Slovenia, this kind of research started to emerge relatively late compared to some other European countries (e.g. Germany, England and France). However, interest in the so-called women's writing has been growing. Works by contemporary Slovenian female writers have become an interesting topic of research, as evidenced by numerous scientific monographs, articles, literary criticisms, reviews and, last but not least, bachelor's and master's theses and doctoral dissertations.

Ključne besede: ženska pisava, sodobne slovenske pisateljice, literarna zgodovina, monografije, članki, diplomska dela, magistrska dela, doktorske disertacije

Key words: research of prose works by contemporary Slovenian female writers, contemporary Slovenian female writers, literary history, women's writing

---

Uvod

Pričujoči članek obravnava novejšo stanje raziskav o proznih delih sodobnih slovenskih pisateljic. Slovenska literarna zgodovina je v preteklosti literarna dela avtorice izpuščala ali pa jih je označevala kot manj pomembna. Ker njihovih del pogosto ni analizirala, so ostajala neopažena. Pisateljice so bile lahko le »sopotnice« znanih moških in pomembnih literarnih smeri, tokov ter pojavov. Tudi slovenski akademski diskurz tovrstni tematiki ni bil naklonjen. Z uvedbo bolonjskega študija se je situacija precej spremenila, saj se o slovenskih literarnih ustvarjalkah in njihovih delih predava na univerzitetnih slovenističnih programih.¹ Tako je danes opaziti

---

¹ Na prvi stopnji se izvaja predmet s tega področja na programu Slovenski jezik in književnost na Filozofski fakulteti v Mariboru, in sicer gre za obvezni predmet Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti prve polovice 20. stoletja. Na drugi stopnji se na

povečano zanimanje študentov in študentk za literarna dela, ki so jih napisale ali jih pišejo slovenske pisateljice. K raziskovanju proze sodobnih slovenskih avtoric je veliko prispevala Silvija Borovnik (1995, 2001, 2012, 2013, 2017). V nadaljevanju bomo predstavili znanstvene monografije, članke oz. prispevke, diplomska in magistrska dela ter doktorske disertacije, ki se ukvarjajo s proznimi deli sodobnih slovenskih pisateljic. O njihovih delih so izšle tudi posamezne literarne kritike in recenzije, vendar so še zmeraj pogosto odrinjena na obrobje literarnozgodovinske pozornosti.

Znanstvene monografije o prozi sodobnih slovenskih pisateljic

V okviru znanstvenih objav izpostavimo najprej monografije. Leta 1995 je izšla znanstvena monografija Silvije Borovnik *Pišejo ženske drugače?*, ki predstavlja eno prvih obsežnih študij o t. i. ženski pisavi v slovenskem kulturnem prostoru. Delo obravnava fenomene in posebnosti literature izbranih slovenskih avtoric. V prvem delu je teoretični uvod, ki predstavlja termin »ženska literatura«² in z njim povezana zgodovinska, socialna in literarna vprašanja. Zgodovinski prikaz obravnava delo prvih slovenskih prozaistk (Josipine Turnograjske, Pavline Pajkove in Luize Pesjakove), pisateljic lista Slovenka (Zofke Kveder, Marice Nadlišek Bartol in Ivanke Anžič Klemenčič) in avtoric, ki sta svoja dela začeli objavljati po drugi svetovni vojni (Mimi Malenšek in Mire Mihelič). Nadalje je obravnavano literarno delo slovenske pesnice in pisateljice Svetlane Makarovič. Drugi del monografije se osredotoča na opazovanje ženske kot literarnega lika in literarne ustvarjalke v slovenski književnosti osemdesetih let. Analizirano je pripovedno delo Marjete Novak Kajzer, Berte Bojetu - Boeta, Maje Novak, Katarine Marinčič, Nade Gaborovič, Zlate Vokač, Nedeljke Pirjevec, Marije Vogrič, Lidije Asta, Marinke Fritz-Kunc, Lele B. Njatin, Milojke Žižmond Kofol, Tamare Doneva, Silvije Borovnik in Lidije Gačnik. Po mnenju Katje Mihurko Poniž je knjiga Silvije Borovnik »*pomenila v sredini devetdesetih let prvo obširno in v okviru institucije izpeljano raziskavo, v kateri je avtorica pokazala, da je slovenska književnost, ki so jo pisale in jo pišejo ženske, tako zanimiva, da je na skoraj tristo straneh mogoče povzeti le bistveno* /.../« (Mihurko Poniž 2005: 90).

---

pedagoškem programu Slovenski jezik in književnost izvaja izbirni predmet Sodobne slovenske književnice, na tretji stopnji pa izbirni predmet Književnost slovenskih avtoric 20. stoletja. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani se na programu Slovenistika izvaja predmet Spol in slovenska literatura. Na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem se na prvi in drugi stopnji na pedagoškem enopredmetnem in dvopredmetnem programu izvajajo trije izbirni predmeti z naslovom Ženske v literaturi. Na Fakulteti za humanistiko je na programu Slovenistika akreditiran modul Študiji spolov v slovenski književnosti, v okviru katerega se izvajajo naslednji predmeti: Sociologija spolov, Postkolonialne teorije in študiji spolov, Feministična literarna veda, Podobe žensk v svetu mitov in njihova recepcija v slovenski književnosti, Reprezentacije spolov v slovenski književnosti, Spolni stereotipi v slovenski mladinski književnosti in Literarne ustvarjalke v evropskih književnostih.

² Avtorica sintagmo »ženska literatura« razume na tri načine: kot literaturo za ženske (v to skupino najpogosteje uvrščamo trivialno literaturo), kot sodobno feministično literaturo in kot umetniško literaturo, ki jo pišejo ženske (Borovnik 1995: 9).

Monografija *Književne študije. O vlogi ženske v slovenski književnosti, o sodobni prozi in o slovenski književnosti v Avstriji* (2012) Silvije Borovnik obsega osemnajst razprav, ki so razporejene v tri sklope glede na avtoričina raziskovalna področja. V prvem sklopu tako najdemo devet razdelkov o književnosti slovenskih pisateljic, drugi sklop obravnava sodobno slovensko prozo, tretji pa slovensko književnost v Avstriji in avstrijsko književnost v Sloveniji. Borovnikova je v delu obravnavala tako znana kot tudi nekatera manj znana ali prezrta literarna dela slovenskih pisateljic. Kritično je opozorila na problematiko vrednotenja literarnih del sodobnih ženskih literarnih ustvarjalk. Monografijo zaokrožuje razprava o raziskovanju slovenske literarne zgodovine na Oddelku za slovenske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Mariboru. Iz prvega sklopa naj omenimo razprave *Romani sodobnih slovenskih pisateljic*, *Novosti v prozi sodobnih slovenskih pisateljic*, *Podobe tujosti v delih nekaterih sodobnih slovenskih prozaistk* in *Razbijanje stereotipov v prozi Suzane Tratnik*, v katerih se je avtorica posvetila literaturi sodobnih slovenskih pisateljic. V njenih monografijah in razpravah najbolj izstopa poseben način obravnave literature pisateljic, tj. opazovanje ženske kot pisateljice, ženskih likov in stereotipov o ženskah, kar je povezano s feministično literarno vedo.³

Opozarjamo tudi na njeno antologijo – izbor iz krajše proze slovenskih pisateljic *Klič me po imenu* (2013), ki prinaša pregled kratkoproznega dela slovenskih prozaistk od Zofke Kveder do Mojce Kumerdej, torej do sodobnosti.

Znanstvena monografija Milene Kerndl *Med resničnostjo in fikcijo. Avtobiografsko v delih sodobnih slovenskih romanopisk* (2018) predstavlja razmerje med resničnostjo in fikcijo v avtobiografskem žanru ter funkcijo avtobiografskega v delih sodobnih slovenskih romanopisk. Z literarnovednega vidika so analizirane zakonitosti in posebnosti avtobiografije ter odnos med literarno avtobiografijo in avtobiografskim romanom. Analizirana so štiri avtobiografska dela avtoric Zofke Kveder, Alme Karlin, Ilke Vašte in Angele Vode ter besedila nekaterih sodobnih slovenskih avtoric. Posebnost monografije je ta, da se z izhodiščnim vprašanjem ukvarja na podlagi del slovenskih avtoric, ki so bile v slovenski literarni zgodovini marsikdaj prezrte.

Znanstveni članki o literaturi sodobnih slovenskih pisateljic

V tem poglavju predstavljamo znanstvene članke, ki se ukvarjajo s proznimi deli sodobnih slovenskih pisateljic. O romanu *Filio ni doma* (1990) Berte Bojetu je prva pisala Silvija Borovnik v članku *Ženske letijo v nebo. Ob romanu Filio ni doma* (1991), kasneje pa v že omenjeni monografiji *Pišejo ženske drugače?* (1995). Avtorica je objavila tudi članek o Maji Novak in njeni prvi kriminalki *Izza kongresa ali umor v teritorialnih vodah* (1993) z naslovom *Maja Novak in kriminalka oživljena* (1994). Sodobno slovensko »žensko literaturo«, zlasti dela Berte Bojetu

³ Izraz feministična literarna vedo označuje raziskave o literaturi pisateljic, raziskave o podobah ženskosti (tako v besedilih avtorjev kot avtoric) in teoretične študije o konceptih in problemih, ki se odpirajo, ko izhodišče raziskovanja predstavlja vprašanje, kako se v literarno delo vpišuje spolna razlike (Mihurko Poniž 2005: 87).

in Maje Novak, je raziskala v članku *Sodobna slovenska ženska literatura, s posebnim ozirom na nekatera najnovejša dela v devetdesetih letih (Berte Bojetu, Maje Novak)* (1997).

Literarni opus Berte Bojetu je analizirala tudi Alojzija Zupan Sosič v naslednjih člankih: *Žensko in ptičje. Literatura žensk in antiutopičnost ptičjega sveta v književnosti Berte Bojetu* (1998) ter *Na literarnem otoku Berte Bojetu* (1998).

Mateja Pezdirc Bartol je v prispevku *Odnos med materjo in hčerjo v sodobnem slovenskem romanu* (2003) predstavila zapleten odnos med materjo in hčerjo v sodobnem slovenskem romanu, ki je nastal po letu 1990. Analiza je temeljila zlasti na treh besedilih različnih žanrov: antiutopičnem romanu Berte Bojetu *Filjo ni doma* (1990), kriminalnem romanu Maje Novak *Cimre* (1995) ter ljubezenskem romanu Brine Švigelj Mérat *Smrt slovenske primadone* (2000). Analize romanov so pokazale, da je motiv odnosa med materjo in hčerjo pogostejši v romanih, ki jih pišejo pisateljice.

Borovnikova je romane sodobnih slovenskih avtoric obravnavala v prispevkih *Sodobne slovenske romanopiske. Sodobni slovenski ženski roman?* (2003) in *Romani sodobnih slovenskih pisateljic* (2003). Obravnavane so značilnosti romanov slovenskih pisateljic, objavljenih na prelomu tisočletja (ok. 1980–2000). Poudarjeno je, da avtorice oživljajo žanre, ki so dolgo veljali za nemoderne. Tako se pojavljajo pisemski, ljubezenski, družinski, avtobiografsko-esejistični in potopisni roman. Avtorica je izpostavila, da romani sodobnih slovenskih romanopisk izražajo željo po večkulturni družbi in rušenju stereotipov, o čemer je pisala še v dveh člankih, in sicer *Razbijanje stereotipov v prozi Suzane Tratnik* (2007) in *Podobe tujosti v delih nekaterih sodobnih slovenskih prozaistk* (2010).

V članku *Značilnosti krajše proze slovenskih književnic* (2013) se je ukvarjala z značilnostmi krajše proze slovenskih pisateljic od njenih začetkov, tj. s preloma 19. v 20. stoletje, do sodobnosti. Izbor avtoric in njihovih literarnih del opozarja na tematske in jezikovno-slogovne novosti ter posebnosti v njihovi literaturi, pa tudi na bele lise pri raziskovanju in poznavanju le-te. Obravnavane so najizrazitejše pisateljice iz prve polovice 20. stoletja: Zofka Kveder, Alma Karlin, Milena Mohorič, Marija Kmet, Milica Ostrovska in Ilka Vašte. Nadalje so obravnavana dela slovenskih pisateljic, ki so začele pisati tik pred drugo svetovno vojno: Ljube Prenner, Branke Jurca, Mire Mihelič in Mimi Malenšek. Med povojnimi avtoricami starejše generacije sta omenjeni Gitica Jakopin in Zora Tavčar. Med avtoricami, ki so svoja prozna dela objavljale v sedemdesetih in osemdesetih letih 20. stoletja, je Ivanka Hergold. Članek obravnava tudi krajšo prozo sodobnih slovenskih pisateljic: Lele Njatin, Milojke Žižmond Kofol, Maje Novak, Silvije Borovnik, Lucije Štepančič, Brine Svit, Sonje Porle, Maruše Krese, Bojane Kunst, Suzane Tratnik, Vesne V. Godina, Barbare Simoniti, Lili Potpara, Polone Glavan, Veronike Simoniti, Urške Sterle, Cvetke Bevc, Erice Johnson Debeljak, Vesne Lemaić, Mojce Kumerdej in Mirane Likar Bajželj.

V prispevku *Literarno-jezikovna polifonija in jezikovni prestop v literaturi Brine Svit* (2016) je Borovnikova analizirala temo drugosti, medkulturnosti in večkulturnosti ter literarno-jezikovne polifonije in jezikovnega prestopa v delih Brine Svit. Dodamo lahko, da je iz njenih literarnih del razvidno, da se pisateljica zavzema za spoštovanje večkulturne družbe.

Članek Janje Vollmaier Lubej *Motivno-tematska razčlemba polja umetnosti v literarnih delih sodobnih koroških pisateljic* (2013) analizira temo umetnika, umetnosti in umetniškega ustvarjanja v literarnih delih nekaterih sodobnih koroških pisateljic.

Martina Potisk je v članku *Lepovidovstvo v romanih Gabriele Babnik Koža iz bombaža in Sušna doba* (2014) preučila prisotnost lepovidovske motivike in njenih vsebinskih oz. pomenskih transformacij v romanih Gabriele Babnik *Koža iz bombaža* (2007) in *Sušna doba* (2011). Analiza romanov izkazuje, da se lepovidovstvo v njiju kaže kot motivno-tematska transformacija tretjega variantnega tipa ljudskih balad o Lepi Vidi, ki temeljijo na zamorčevi privabitvi Lepe Vide v tujino, kjer postane njegova priležnica. Romana se obenem navezujeta na tisti idejni vidik motiva, ki temelji na lepovidovskem hrepenenju po srečnejšem življenju Druge. Medkulturnost se v romanih odraža kot projekcija slovensko-afriških stikov, nasprotij in predsodkov. V omenjenih romanih je namreč afriška prvobitnost, ki za razliko s slovensko ni pretirano obremenjena z neprestanim primerjanjem svojega in tujega, napolnjena s silno življenjsko slo, po kateri nevzdržno hrepenijo vsi osrednji ženski liki (Potisk 2014: 76).

Katja Mihurko Poniž in Megi Rožič sta se v članku *Izgradnja ženske identitete v dialogu z zgodovino: Krese, Pirjevec, Wolf* (2015) osredotočili na primerjalno analizo dveh sodobnih slovenskih romanov, to sta *Saga o kovčku* (2003) Nedeljke Pirjevec ter *Da me je strah?* (2012) Maruše Krese, ter nemškega romana *Premišljevanja o Christi T.* (1968) Christe Wolf. Avtorici sta stičišča na zgodbeni in pripovedni ravni raziskovali s pristopi feministične literarne vede in pri tem izpostavili problematiko ženske kot akterke zgodovinskega dogajanja (Mihurko Poniž in Rožič 2015: 209). Avtorici ugotavljata, da pisateljice dialog z zgodovino uresničujejo na pripovedni in zgodbeno-tematski ravni. V vseh obravnavanih romanih so opazni polifonija, večperspektivnost in tehnika spominjanja. Protagonistke so vpete v zgodovinski trenutek, ki jim omogoča nove identitetne izkušnje, a jih lahko tudi omejuje (Mihurko Poniž in Rožič 2015: 223).

V članku *Vidiki »drugosti« v romanih Gabriele Babnik in v teoretskem kontekstu postkolonialnosti* (2016) Vanese Matajc je z imagološkim pristopom koncept »drugosti« obravnavan skozi reprezentacije njegovih različnih vidikov (generacijska, spolna, etnična, kulturna in rasna »drugost«) v romanih Gabriele Babnik *Koža iz bombaža* (2007), *V visoki travi* (2009), *Sušna doba* (2011) in *Intimno* (2015). Med vsemi vidiki je najopaznejša rasna »drugost«. Njeni romani v slovensko književnost prinašajo značilne postkolonialne teme in problematiko. Prikazujejo, kako v medčloveško bližino poseže »geografija« kulturnega prostora in vanj zarezuje etične in politične zemljevide teles: zareže mejo predpostavljenih razlik med »jazom« in »drugim«, sproža nelagodje ob »drugem« in distanco do »drugega« (Matajc 2016: 59).

Omenimo naj tudi članek *Ženski liki sodobnih slovenskih pisateljic v izbranih zgodovinskih romanih* (2018) Ane Šele in Silvije Borovnik, ki se ukvarja s sodobnimi slovenskimi pisateljicami zgodovinskega romana. Osrednji del besedila predstavlja analiza izbranih sodobnih zgodovinskih romanov Zlate Vokač (*Knjiga senc*, 1993), Mojce Kumerdej (*Kronosova žetev*, 2016) in Zlatke Rakovec - Felser (*Vražja Liza*, 2017), ki so izšli po letu 1990. Ana Šela in Silvija Borovnik ugotavljata

(Šela in Borovnik 2018: 582–583), da so pisateljice Zlata Vokač, Mojca Kumerdej in Zlatka Rakovec - Felser dogajanje v romanih postavile v čas reformacije in protireformacije. Ženski liki analiziranih romanov reprezentirajo pomembne in napredne ženske, ki so s svojo drugačnostjo, ostrim razumom in drugačnim mišljenjem izstopale. Pogosto so bile prav zato utišane, kot npr. vsakdanje ženske, zeliščarke, kmetovalke in obtožene čarovnice v *Kronosovi žetvi* (2016) Mojce Kumerdej. Včasih so lahko izkoristile svoj prodorni razum in poznavanje gospodarskih ter političnih razmer za vladanje, kot npr. Elizabeta Katarina v *Vražji Lizi* (2017) Zlatke Rakovec - Felser. Nemalokrat pa so se morale preprosto vdati v usodo, kot je to storila Šarika v *Knjigi senc* (1993) Zlate Vokač. Neenakost med moškimi in ženskami v času reformacije in protireformacije še zdaleč ni bila presežena. Njihov vpliv je bil odvisen od patriarhalnih razmer v družini in državi. S sodobnimi zgodovinskimi romani, pri katerih so pisateljice natančno preučile zgodovinsko gradivo, pa so ženske iz preteklosti ponovno dobile svoj glas.

Diplomska dela

Številna diplomska dela izkazujejo povečan raziskovalni interes študentov in predvsem študentk slovenistike za sodobne slovenske pisateljice in njihova dela. Nastala so na FF UM, PEF UM, FF UL, Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici in na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem v letih 1992–2018. Pogosto gre za raziskave tematsko-motivnih, jezikovno-slogovnih, strukturnih in žanrskih posebnosti njihovih del. Dela se posvečajo tako romanopisju kot tudi kratki prozi.

V diplomskih delih je analizirano literarno delo pisateljic Marinke Fritz Kunc, Berte Bojetu Boeta, Marjetke Jeršek, Marjete Novak, Maje Novak, Lidije Asta, Elze Budau, Vesne Milek, Polone Glavan, Lili Potpara, Katarine Marinčič, Lucije Stepančič, Urške Sterle, Erice Johnson Debeljak, Brine Svit, Nine Kokelj, Irene Svetek, Brede Smolnikar, Dese Muck, Mojce Kumerdej, Suzane Tratnik, Vesne Lemaić, Eveline Umek, Maruše Krese, Maje Haderlap, Nataše Sukič, Stanke Hra-stelj, Gabriele Babnik, Sonje Porle, Tamare Doneva, Barbare Simoniti in Mirane Likar Bajželj. V nekatera dela so vključena tudi spoznanja iz raziskav feministične literarne vede.

Magistrska dela

Na FF UM so nastala štiri magistrska dela, ki se posvečajo prozi sodobnih slovenskih avtoric: *Funkcija avtobiografskega v delih sodobnih slovenskih romanopisk* (2009) Milene Kerndl, *Osrednji ženski literarni liki v izbranih romanih slovenskih romanopisk kot razgrajevalci patriarhalnih vzorcev* (2010) Norme Bale, *Značilnosti proze Gabriele Babnik v sobesedilu sodobne slovenske književnosti* (2017) Tine Vidali in *Poetika nasilja v literaturi Mojce Kumerdej* (2020) Patricije Rošker.

Milena Kerndl je v magistrskem delu *Funkcija avtobiografskega v delih sodobnih slovenskih romanopisk* (2009) obravnavala problematiko odnosa med avtobiografijo in avtobiografskim romanom ter funkcijo avtobiografskega v delih sodobnih slovenskih romanopisk. Analizirana so avtobiografska besedila pisateljic

Zofke Kveder, Alme Karlin, Ilke Vašte in Angele Vode. Obravnavana so tudi dela nekaterih sodobnih slovenskih avtoric, in sicer Mire Mihelič, Nade Gaborovič, Lidije Asta, Nedeljke Pirjevec, Brine Svit, Suzane Tratnik, Vesne Milek, Vesne Vuk Godina in Eve Pacher.

Norma Bale je v magistrskem delu *Osrednji ženski literarni liki v izbranih romanih slovenskih romanopisk kot razgrajevalci patriarhalnih vzorcev* (2010) analizirala izbrane romane slovenskih romanopisk, v katerih so osrednji literarni liki ženske. Obravnavani so naslednji romani sodobnih slovenskih romanopisk: *Kristina* (1985), *Vila Michel* (1987) in *Posebne nežnosti* (1990) Marjete Novak, *Zaznamovana* (1992) Nedeljke Pirjevec, *Filio ni doma* (1990) in *Ptičja hiša* (1995) Berte Bojetu, *Smrt slovenske primadone* (2000), *Moreno* (2003), *Con brio* (2004), *Odveč srce* (2006) in *Coco dias ali Zlata vrata* (2008) Brine Švigelj Mérat, *Noč v Evropi* (2001) Polone Glavan, *Tretji svet* (2007) in *Ime mi je Damjan* (2001) Suzane Tratnik.

Magistrsko delo *Značilnosti proze Gabriele Babnik v sobesedilu sodobne slovenske književnosti* (2017) Tine Vidali se ukvarja s proznimi deli Gabriele Babnik. Obravnavani so njeni romani *Koža iz bombaža* (2007), *V visoki travi* (2009), *Sušna doba* (2009) in *Intimno* (2015), ter zbirka kratke proze *Nočne pokrajine* (2014). Avtorico so obenem zanimale teme, motivi, oblike in žanri sodobnega slovenskega romana, predvsem besedila nekaterih sodobnejših slovenskih avtoric, ki kažejo na motivno-tematske in jezikovno-slogovne vzporednice s prozo Gabriele Babnik (Sonje Porle, Suzane Tratnik, Maruše Krese, Nataše Sukič in Mojce Kumerdej). Pisateljica v prozi tematizira odtujene medsebojne odnose, zlasti odnos med materjo in hčerjo ter ljubezensko razmerje med belko in temnopoltim moškim.

Patricija Rošker se je v magistrskem delu *Poetika nasilja v literaturi Mojce Kumerdej* (2020) na osnovi motivno-tematske analize ukvarjala s poetiko psihičnega in fizičnega nasilja v kratki prozi in romanih Mojce Kumerdej.

Na FF UL je nastalo magistrsko delo *Motiv družine v sodobni slovenski žensstveni kratki prozi (2002–2012)* (2016) Barbare Burger Mansutti, ki predstavlja analizo motiva družine v sodobni slovenski kratki prozi avtoric med letoma 2002 in 2012. Obravnavane so naslednje zbirke kratke proze sodobnih avtoric: *Gverilci* (2004) Polone Glavan, *Tako si moj* (2007) Erice Johnson Debeljak, *Fragma* (2003) in *Temna snov* (2011) Mojce Kumerdej, *Popularne zgodbe* (2008) Vesne Lemaic, *Sobotne zgodbe* (2010) in *Sedem besed* (2012) Mirane Likar Bajželj, *Zgodbe na dušek* (2002) Lili Potpara, *Zasukane štorije* (2005) Veronike Simoniti ter *Vzporednice* (2005) in *Česa nisem nikoli razumela na vlaku* (2008) Suzane Tratnik.

Na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici sta nastali dve magistrski deli, ki se ukvarjata z deli sodobnih slovenskih pisateljic: *Lik umetnice – migrantke v romanih Brine Svit, Cvetke Bevc in Marjete Novak Kajzer* (2015) Jasmine Spahalić in *Reprezentacije nosečnosti v izbranih delih sodobnih slovenskih avtoric po letu 1970* (2018) Nike Kravos. V prvem se je avtorica osredotočila na lik umetnice v sodobnih slovenskih romanih in izpeljala primerjavo med deli avtoric Brine Svit, Cvetke Bevc in Marjete Novak Kajzer. Drugo magistrsko delo pa poskuša osvetliti, kako sodobne slovenske avtorice (Irena Svetek, Maruša Krese, Manka Kremenšek Križman idr.) upodabljajo motiv nosečnosti.

Doktorske disertacije

Silvija Borovnik se je v svoji doktorski disertaciji *Ženski lik in ustvarjalka v slovenski pripovedni prozi osemdesetih let* (1994) ukvarjala z značilnostmi t. i. ženske pisave. V delih slovenskih pisateljic osemdesetih let je opazovala žensko kot pisateljico in literarni lik. Obravnavani so romani naslednjih pisateljic: Marjete Novak Kajzer (*Vrtljak*, 1983; *Kristina*, 1985; *Vila Michel*, 1987; *Posebne nežnosti*, 1990), Berte Bojetu (*Filio ni doma*, 1990), Maje Novak (*Izza kongresa ali umor v teritorialnih vodah*, 1993), Katarine Marinčič (*Tereza*, 1989; *Rožni vrt*, 1992), Nade Gaborovič (*Malahorna*, 1988), Zlate Vokač (*Marpurgi*, 1985; *Knjiga senc*, 1993), Nedeljke Pirjevec (*Zaznamovana*, 1992), Marije Vogrič (*Vojna iz ljubezni*, 1993) Lidije Asta (*Lidija*, 1992) in Marinke Fritz Kunc (*Janov krik*, 1985; *Pusti čakati jutri*, 1988; *Ne verjemi vetru*, 1988; *Grand fouetté*, 1991; *Postaja Death*, 1992). Avtorica se je posvetila tudi nekaterim sodobnim avtoricam kratke proze (npr. Leli B. Njatin, Milojki Žižmond Kofol, Tamari Doneva, Lidiji Gačnik). Disertacija je v devetdesetih letih pomenila prvo obširnejšo raziskavo na temo ženske literarne ustvarjalnosti.

Doktorska disertacija *Sodobni slovenski roman ob koncu stoletja* (2000) Alojzije Zupan Sosič obravnava sodobni slovenski roman devetdesetih let (1990–1998), v okviru tega pa delo naslednjih sodobnih slovenskih romanopisk: Berte Bojetu (*Filio ni doma*, 1990), Maje Novak (*Cimre*, 1995), Sonje Porle (*Črni angel, varuh moj*, 1997), Nine Kokelj (*Milovanje*, 1998) in Katarine Marinčič (*Rožni vrt*, 1992). Romane analizira s posebnim metodološkim pristopom, tj. s prepletenostjo literarno-zgodovinske in interpretativnoanalitične metode z mnogoplastno žanrsko analizo, ki naj bi vključevala spoznanja strukturalizma, poststrukturalizma, novega historizma, kulturnega materializma, recepcijske estetike, semiotike, ženskih študij itd.

Janja Vollmaier Lubej se je v svoji disertaciji *Tema umetnika, umetnosti in umetniškega ustvarjanja v prozi sodobnih koroških avtorjev in avtoric* (2013) ukvarjala z izbranimi literarnimi deli vidnejših sodobnih koroških avtorjev in avtoric, pri čemer je izhajala iz motivno-tematske analize in jezikovno-slogovnih posebnosti, ki jih vsebuje njihova literatura. Temo umetnika, umetnosti in umetniškega ustvarjanja je analizirala v proznem delu naslednjih avtoric: Cvetke Bevc (*Soba gospe Bernarde*, 2007; *Ina*, 2011; *Potovci*, 2011; *Zgodbe iz somraka*, 2007), Silvije Borovnik (*Strašljivke*, 1990) in Barbare Simoniti (*Razdalje*, 1998).

Sklep

Na Slovenskem se s sodobnimi slovenskimi pisateljicami in njihovimi deli ukvarjajo predvsem raziskovalke (Silvija Borovnik, Alojzija Zupan Sosič, Katja Mihurko Poniž idr.), o tovrstni tematiki pa pišejo tudi druge omenjene avtorice znanstvenih del. V slovenski literarni zgodovini je nastalo veliko raziskav, ki se delno ali v celoti posvečajo proznim delom sodobnih slovenskih pisateljic.

Številne raziskave, ki se posvečajo sodobnim slovenskim pisateljicam, kažejo na to, da je interes za njihova dela zmeraj bolj izrazit. Raziskani so romani in krajša oz. kratka proza. V ospredju raziskav so tematsko-motivne, jezikovno-slogovne, žanrske in ostale posebnosti proznih del sodobnih slovenskih pisateljic. Nekatere

dosedanje raziskave se posvečajo tudi analizi ženskih likov v prozi sodobnih slovenskih pisateljic (npr. Berte Bojetu, Maruše Krese, Suzane Tratnik in Mojce Kumerdej).

Menimo, da nekatera njihova najnovejša dela še niso bila sistematično raziskana. O delih sodobnih slovenskih pisateljic obstajajo znanstvene monografije, članki, seminarske naloge, diplomska in magistrska dela, doktorske disertacije, literarne kritike in recenzije, vendar so še zmeraj premalo uzaveščena.

Pri sodobnih slovenskih prozaistkah obstaja mnogo zanimivih literarnih besedil, ki nakazujejo upoštevanja vredne spremembe v slovenski prozi. Sodobne slovenske pisateljice predstavljajo prepoznavno in zaključeno literarno enoto, ki je navzoča v sodobnem slovenskem literarnem življenju, kljub temu pa njihova literarna dela še vedno pogosto niso predmet poglobljenih interpretacij.

LITERATURA

Norma BALE, 2010: *Osrednji ženski literarni liki v izbranih romanih slovenskih romanopisk kot razgrajevalci patriarhalnih vzorcev*. Magistrsko delo. Maribor: Filozofska fakulteta.

Silvija BOROVIK, 1991: Ženske letijo v nebo. Ob romanu Filio ni doma. *Literatura* 3/13, 57–61.

–, 1994: *Ženski lik in ustvarjalka v slovenski pripovedni prozi osemdesetih let*. Doktorska disertacija. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

–, 1994a: Maja Novak in kriminalka oživljena. *Sodobnost* 42/8–9, 745–752.

–, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.

–, 1997: Sodobna slovenska ženska literatura, s posebnim ozirom na nekatera najnovejša dela v devetdesetih letih (Berte Bojetu, Maje Novak). *Ženska v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Ur. Aleksandra Derganc. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. (SSJLK, 33). 83–100.

–, 2001: Pripovedna proza. *Slovenska književnost III*. Ur. Jože Pogačnik. Ljubljana: DZS. 145–201.

–, 2003: Sodobne slovenske romanopiske. Sodobni slovenski ženski roman? *Slovenski roman*. Ur. Miran Hladnik in Gregor Kocijan. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. (Obdobja, 21). 99–108.

–, 2003a: Romani sodobnih slovenskih pisateljic. *Slavistična revija* 51/3, 285–299.

–, 2007: Razbijanje stereotipov v prozi Suzane Tratnik. *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Ur. Irena Novak Popov. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. (SSJLK, 43). 78–85.

–, 2010: Podobe tujosti v delih nekaterih sodobnih slovenskih prozaistk. *Sodobna slovenska književnost (1980–2010)*. Ur. Alojzija Zupan Sosič. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (Obdobja, 29). 33–40.

–, 2012: *Književne študije. O vlogi ženske v slovenski književnosti, o sodobni prozi in o slovenski književnosti v Avstriji*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta.

–, 2013: *Kliči me po imenu. Izbor iz krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: Študentska založba.

–, 2013a: Značilnosti krajše proze slovenskih književnic. *Slavia Centralis* 1/6, 59–69.

—, 2016: Literarno-jezikovna polifonija in jezikovni prestop v literaturi Brine Svit. *Drugačnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Ur. Alojzija Zupan Sosič. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. (SSJLK, 52). 38–45.

—, 2017: *Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze.

Barbara BURGER MANSUTTI, 2016: *Motiv družine v sodobni slovenski ženstveni kratki prozi (2002–2012)*. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Milena KERNDL, 2009: *Funkcija avtobiografskega v delih sodobnih slovenskih romanopisk*. Magistrsko delo. Maribor: Filozofska fakulteta.

—, 2018: *Med resničnostjo in fikcijo. Avtobiografsko v delih sodobnih slovenskih pisateljic*. Murska Sobota: BoMa.

Nika KRAVOS, 2018: *Reprezentacije nosečnosti v izbranih delih sodobnih slovenskih avtoric po letu 1970*. Magistrsko delo. Nova Gorica: Fakulteta za humanistiko.

Vanesa MATAJČ, 2016: Vidiki »drugosti« v romanih Gabriele Babnik in v teoretskem kontekstu postkolonialnosti. *Drugačnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Ur. Alojzija Zupan Sosič. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. (SSJLK, 52). 54–60.

Katja MIHURKO PONIŽ, 2005: Feministične literarnovedne raziskave – tukaj in zdaj. *Jezik in slovstvo* 50/3–4, 87–95.

Katja MIHURKO PONIŽ in Megi ROŽIČ, 2015: Izgradnja ženske identitete v dialogu z zgodovino: Krese, Pirjevec, Wolf. *Primerjalna književnost* 38/3, 209–227.

Mateja PEZDIRC BARTOL, 2003: Odnos med materjo in hčerjo v sodobnem slovenskem romanu. *Slovenski roman*. Ur. Miran Hladnik in Gregor Kocijan. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. (Obdobja, 21). 139–148.

Martina POTISK, 2014: Lepovidovstvo v romanih Gabriele Babnik Koža iz bombaža in Sušna doba. *Jezik in slovstvo* 59/4, 67–77.

Patricija ROŠKER, 2020: *Poetika nasilja v literaturi Mojce Kumerdej*. Magistrsko delo. Maribor: Filozofska fakulteta.

Jasmina SPAHALIČ, 2015: *Lik umetnice, migrantke v romanih Brine Svit, Cvetke Bevc in Marjete Novak Kajzer*. Magistrsko delo. Nova Gorica: Fakulteta za humanistiko.

Ana ŠELA in Silvija BOROVIK, 2018: Ženski liki sodobnih slovenskih pisateljic v izbranih zgodovinskih romanih. *Studia Historica Slovenica* 18/2, 557–585.

Tina VIDALI, 2017: *Značilnosti proze Gabriele Babnik v sobesedilu sodobne slovenske književnosti*. Magistrsko delo. Maribor: Filozofska fakulteta.

Janja VOLLMAIER LUBEJ, 2013: *Tema umetnika, umetnosti in umetniškega ustvarjanja v prozi sodobnih koroških avtorjev in avtoric*. Doktorska disertacija. Maribor: Filozofska fakulteta.

—, 2013a: Motivno-tematska razčlemba polja umetnosti v literarnih delih sodobnih koroških pisateljic. *Philological Studies* 2, 234–248.

Alojzija ZUPAN SOSIČ, 1998: Žensko in ptičje. Literatura žensk in antiutopičnost ptičjega sveta v književnosti Berte Bojetu. *Literatura* 10/85–86, 132–157.

—, 1998a: Na literarnem otoku Berte Bojetu. *Jezik in slovstvo* 43/7–8, 315–330.

—, 2000: *Sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*. Doktorska disertacija. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

STATE OF RESEARCH OF PROSE WORKS WRITTEN BY CONTEMPORARY SLOVENIAN FEMALE WRITERS

In Slovenia, the works of contemporary Slovenian female writers have been primarily researched by female researchers such as Silvija Borovnik, Alojzija Zupan Sosič and Katja Mihurko Poniž, although other female authors of scientific works have covered this topic as well. There has been a great deal of research in Slovenian literary history that lends itself, in whole or in part, to prose works written by contemporary Slovenian female writers.

Numerous pieces of research devoted to contemporary Slovenian female writers indicate a growing interest in their work, especially novels and short prose. The aforementioned research focuses on the thematic, motif, linguistic, stylistic, genre and other features of prose works written by contemporary Slovenian female writers. Some of the research conducted thus far focuses on the analysis of female characters in prose works written by contemporary Slovenian female writers (e.g. Berta Bojetu, Maruša Krese, Suzana Tratnik and Mojca Kumerdej). However, we believe that some of their most recent works have not been systematically researched yet. Even though we have at our disposal some scholarly monographs, articles, seminar papers, bachelor's and master's theses, doctoral dissertations, literary criticisms and reviews discussing the works of contemporary Slovenian female writers, they have not received enough conscious attention as of yet.

Contemporary Slovenian female prose writers have written many interesting literary texts which reflect noteworthy changes in Slovenian prose. We can say that contemporary Slovenian female writers represent a recognisable and accomplished literary segment which is present in contemporary Slovenian literary life, even though their literary works are often still not subject of in-depth interpretations.
